

N A C M A T E

Lesoni 4 Jiulai 26, 2025

“A sa kaukauwa na loma i Fero,
a sa bese ni laivi ira na Isireli
me ra lako; me vaka ka vosa ko
Jiova ena gusui Mosese”

Lako Yani 9:35

Ni ra sotava na ivalu na tamata ni Kalou, sa vakasalataki ira na Kalou me ra qara mada e liu na gaunisala ni tiko veivinakati. Ke sa sega ni rawati na veivinakati, sa na qai muri na gaunisala ni valu (Vakarua. 20:10-12).

Oqo na gaunisala e muria na Kalou ena vuluti Ijipita. Sa qarai oti na gaunisala ni tiko veivinakati, ia ko Thutmose III e sega ni vinakata. Sa yaco mai na gauna ni valu.

Ni sa lutu mai na mate ca, e sega sara ga na kalou ni Ijipita me taqomaki Ijipita mai na kaukauwa ni Kalou dina duadua ga.

Ai vakaraitakai taumada:

➡ Vakavala gata (Lako Yani 7:8-12)

➡ A Loma kaukauwa (Lako Yani 7:13)

Na mate ca:

➡ Tolu na mate ca lalai (Lako Yani 7:14-8:19)

➡ Tolu na mateca lelevu (Lako Yani 8:20-9:12)

➡ Mate ca veivakarusai (Lako Yani 9:13-10:29)

AI
VAKARAITAKI
TAUMADA

A VAKAVALA GATA

"A ra sa dui viritaka yadua na tamata na nona ititoko, a sa vuki me gata: ia na gata I Eroni sa tiloma na nodra ititoko." (Lako Yani 7:1)

Na Kalou sa vakaraitaka ni nona na sereki Isireli, sa dua na I valu ka na vakayacora o koya vakataki koya kei ira na kalou ni Ijipita (LY. 12:12; T Lekutu. 33:4).

Ena nona I sala vakatui, e kabi koto kina e dua na gata ka I vakatakilakila ni kalou yalewa Uadyet .

Ena nona vukica na ititoko me gata, sa bolea tiko vakadodonu na kalou yalewa oqo (Lako Yani 7:10). Ena rawa beka vua me taqomaki Fero?

O Setani e vakadamurimuria na cakacaka mana oqo ni vakayagataki ira na daucakamana (Lako Yani 7:11). Ia e sega ni rawa ni veivakabulai; e rairai ga me vaka na gata na nona gata. Na Kalou e bulia e dua na gata bula, ka rawa ni tiloma na ka e sega ni bula (Lako Yani 7:12).

E vakaraitaka na Kalou ni o Koya ga, sega ni kalou ni Ijipita e tiko vua na kaukauwa vakatui kei na lewa.

A LOMA KAUKAUWA

"A sa kaukauwa na loma i Fero, a sa sega ni vakarorogo kina vei rau: me vaka ka kaya ko Jiova" (LYani 7:13)

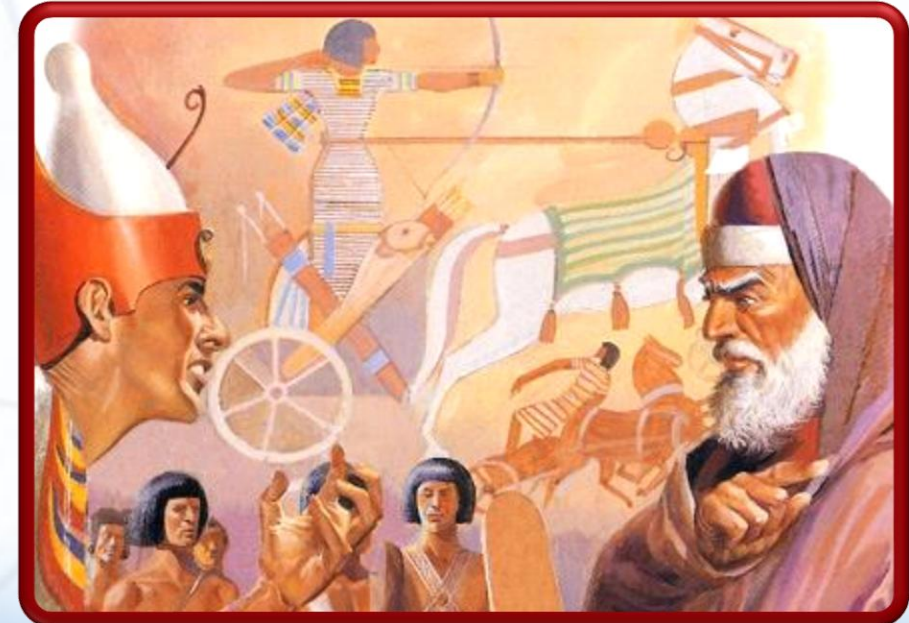
Ena ivola ni Lako Yani, e kainaki ni Kalou e vakukauwataka vaka ciwa na loma i Fero (LY. 4:21; 7:3; 9:12; 10:1; 10:20; 10:27; 11:10; 14:4; 14:8), ka ciwa na gauna e vakuwakta kina o Fero na lomana (LY. 7:13; 7:14; 7:22; 8:15; 8:19; 8:32; 9:7; 9:34; 9:35). O cei vakaukauwataka na loma i Fero?

Ena imatai ni lima na mate ca, e kainaki ni o Fero e vakukauwataka na lomana. Oya, e bese ni vakarorogo ki na kaci ni Yalo Tabu me ra sereki na Isireli me ra lako.

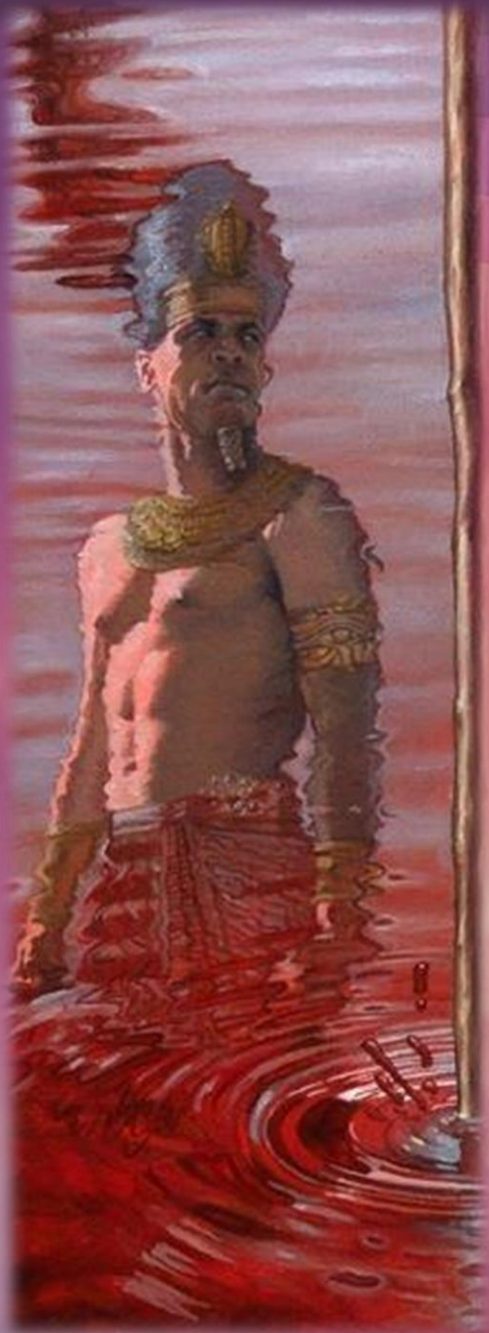

Ni oti nai ka ono ni mateca, na Kalou sa vakaukauwataka na lomana (LY. 9:12). O Fero e sa sivia na i yalayala ka se rawati kina na veivutuni. Ia enai ka vitu ni mateca, sa soli tale vua e dua na gauna, ia e vakaukauwataka tale na lomana (Lako Yani 9:34-35).

Me tekivu e kea, sa lewai oti na nona i tinitini. Na Kalou sa vakaukauwataka na loma i Fero baleta ni sa vakadeitaka ko koya me kakua ni veivutuni.

“Na gauna yadua e cati kina na rarama, na Kalou sa na vakaraitaka vakalevu cake tikoga na nona kaukauwa; ia na lomakaukauwa ni tui e torocake tikoga mai na ivakadinadina yadua ni kaukauwa kei na lagilagi ni Kalou mai lomalagi, me yacova ni sa vanataki oti yani nai otioti ni gasau mai na kena taga. Na tamata oya, sa taucoko na nona loma kaukauwa ni sa dei tu ena nona veisagasa - qa. O Fero e kaburaka na lomaqa, ka tauca na na isau ni nona ivalavala. Sa sega ni cakava tale e dua na ka me uqeti koya kina, ka ni sa sogolati koya ko Fero enayalovatu kei na rai vakatani, ka sega kina ni rawa vua na Yalo Tabu me tara na lomana. O Fero sa vakasinaiti koya ga ena nona tawavakabauta kei na loma kaukauwa.”

NA MATE CA

MATAI NI MATE CA (MILD): DRA

"Sa vosa vakaoqo ko Jiova, E na ka oqo ko ni na kila ni sai au ko Jiova. Raica, ka'u na yavita na wai ni uciwai e nai titoko sa tu e ligaqu, ia ena vuki kina me dra." (Lako Yani 7:17)

Hapi,
kalou ni
Nile

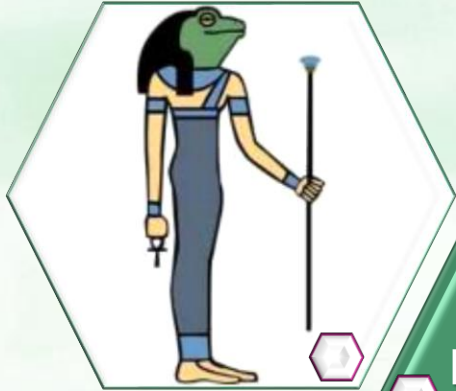
Lako Yani 7:14-25

Na uciwai na Nile, e solia na bula ki Ijipita. Ia o ei e bulia na veivurevure ni wai. Era vakadamuriaria na vukici ni wai o ira na daucaka -mana, ia era sega ni rawa ni veisautaka tale.

AI KA RUA NI MATE CA (MILD): BOTO

“Sa kaya talega vei Mosese ko Jiova, Mo kaya vei Eroni, Mo dodoka na nomu i titoko ka tu e na ligamu vaka ki na uciwai lalai, kei na uciwai, kei na drano, ka vakayacora mai na boto me lakova na dela ni vanua ko Ijipita.” (Lako Yani 8:5)

Heket, kalou
ni boto

Lako Yani 8:1-15

O ira na daucakamana, era vakadamurimuria tale na cakacaka mana, ia era sega ni rawa ni vakaotia rawa na boto.

AI KATOLU NI MATE CA (MILD): KUTU

"A sa vosa vei Mosese ko Jiova, Mo kaya vei Eroni, Mo dodoka na nomu i titoko, ka yavita na kuvu ni vanua, me vuki kina me kutu e na vanua taucoko ko Ijipita." (Lako Yani 8:16)

Geb, kalou
ni vanua

Lako Yani 8:16-19

Vakavurei na bula mai na kuvu ni soso (Gen. 1:24)? Sa matata vakavinaka o cei e cakava na mateca: "Oqo nai qaqalo ni Kalou" (Ex . 8:19). A ra sa galu vakana daucakamana.

AI KA VA NI MATE CA (SERIOUS): LAGO

"A sa cakacaka vakakina ko Jiova, a sa lako mai na yavusa lagoon, na ka levu, ki na vale I Fero, kei na nodra vale na nona tamata: a sa ca na vanua ena veiyasana kecega mai Ijipita, ni sa ka levu na yavusa lagoon" (Lako Yanni 8:24)

Uatchit,
kalou ni
vanua
suasua

Lako Yanni 8:20-32.

Sa I matai ni gauna me ra taqomaki kina na Isireli mai na mate ca. Sa liutaki Fero me mai vakamamasu, ia e sega ni maroroya rawa na nna yasa ni veiyalayalati.

AI KA LIMA NI MATE CA (SERIOUS): MATE NA MANUMANU

“Raica, sa na tara na naomu manumanu sa tiko mai veico na liga I Jiova, io, na ose na asa, na kameli, na pulumokau, kei na sipi: ka na tauviira e dua na mate dauveiveitauvi ka rerevaki sara;” (Lako Yani 9:3)

Khnum,
kalou ni
veibuli

Lako Yani 9:1-7.

**E levu na kalou e uludra na manumanu
ka vakadrukai ira na mate oqo.**

AI KA ONO NI MATE CA (SERIOUS): BO

"A rau a kauta na dravusa mai na matadravu, ka tu ena mata I Fero; a sa kaburaka ko Mosese vaka ki lomaagi; a sa vuki me bo, sa tetela ka vidikoso mai, ena tamata kei na manumanu" (Lako Yani 9:10)

Sekhmet,
kalou
yalewa

Lako 9: 8-12 .

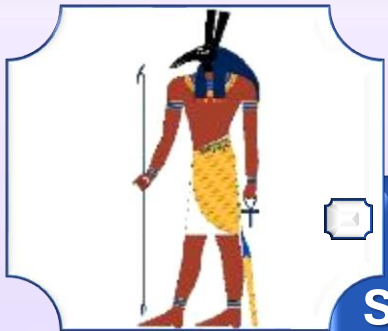
Era sega ni vakabulai ira rawa madaga k ira na daucakamana (L/Yani. 9:11). E sega ni qai vakabekataka o Fero na vu ni mate ca. Ia e sa nakita e lomana me kakua ni cuva vua na Kalou God, ka sa vakatara na Kalou me taura na vua ni nona talaidredre (Lako Yani 9:12).

AI KAVITU NI MATE CA (VEIVAKARUSAI): UCA CEVATA

“Raica ena mataka ena tiki-ni-siga oqo ka’u na vakatauca mai na uca cevata, a ka rerevaki sara, sa sega e tautauvata kaya e Ijipita mai na gauna sa tauyavutaki kinia ka yacova na gauna oqo:” (Lako Yani 9:18)

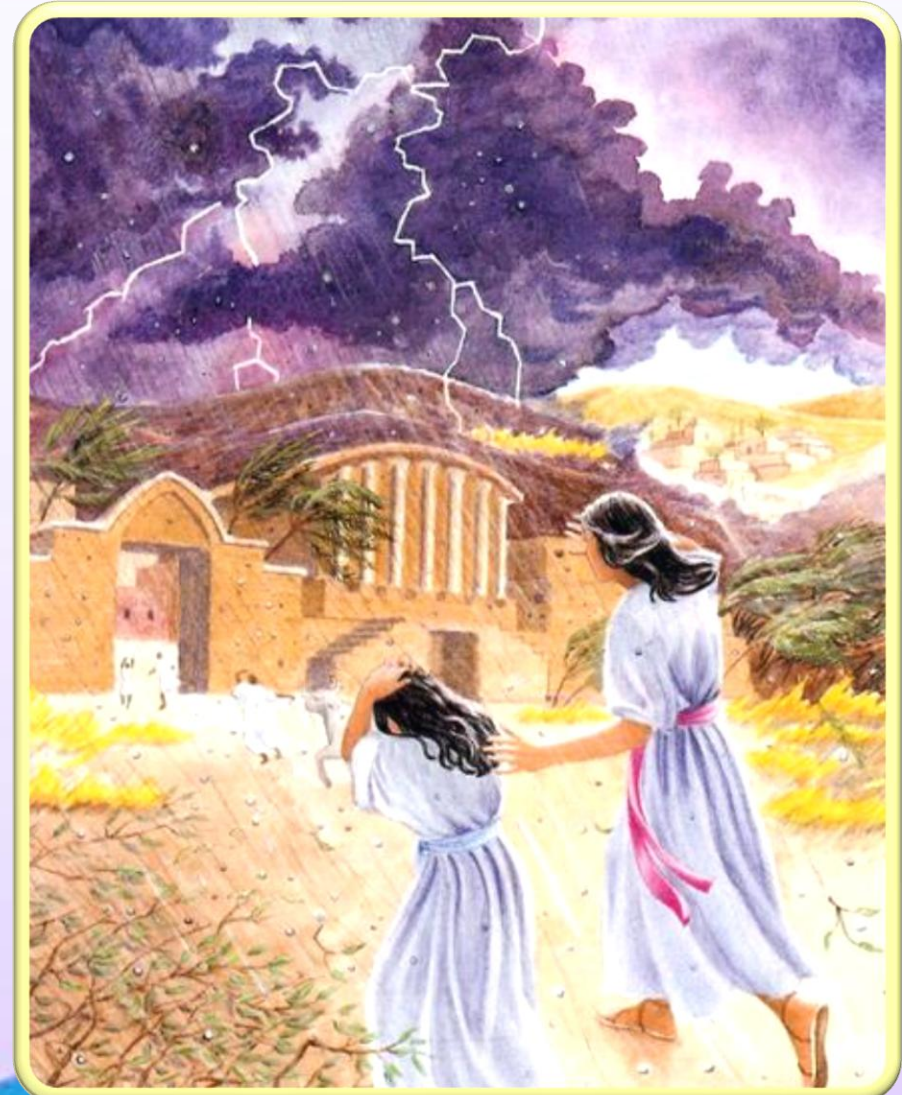
Nut,
goddess of
the sky

Seth, god of
storms

Lako Yani 9:13-35.

Sa vakatovolei na nodra vakabauta na Ijipita. O ira ka vakadinata era sa vakabulai ira na nodra tamata kei na manumanu (Lako Yani 9:20). Fero e sega ni vakabauta, e dina ga ni vakatusa na nona talaidredre, ia e sega ni dina na nona vakatutusa (Lako Yani 9:27-30).

KA WALU NI MATE CA (VEIVAKARUSAI): VODRE

“Ia kevaka ko sa bese ni laivi ira na noqu tamata me ra lako; raica, ena mataka ka’u na kauta mai na vodre ki na nomu yasana” (Lako Yani 10:4)

Neper,
kalou ni sila

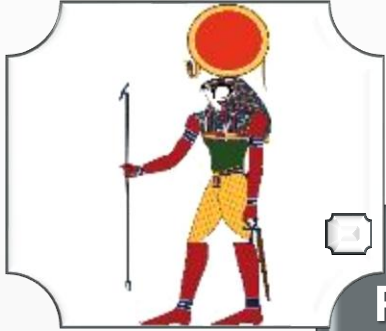
Lako Yani 10:1-20.

NI sa vakacacani sara vakalevu ko Ijipita, era sa kerei Fero na kai Ijipita me laivi ira na Isireli me ra lako (Lako Yani 10:7).

AI KA CIWA NI MATE CA (VEIVAKARUSAI): BUTOBUTO

"A sa kaya vei Mosese ko Jiova, mo dodoka na ligamu vaka ki lomalagi, me yaco mai na butobuto ena vanua ko Ijipita, io me ra vakayayamo voli kina." (Lako Yani 10:21)

Ra kalou ni
matanisiga

Lako Yani 10:21-29.

E tu vakadua na bula e Ijipita me tolu na siga (vakavo ga e Koseni). E solia na Kalou e dua na gauna me ra dikeva lesu na nodra bula, ia ko Fero e sega ni via kila.

“Ni bera ni tau, sa vakamacalataka ko Mosese na na vei mate ca vakayadua kei na veika ena cakava, me rawa kina vua na tui me vakabulai koya kevaka e digitaka. Ni bera ni tauca na veivakararawataki yadua, e dodonu me vakamacalataka o Mosese na kena ituvaki kei na kena itinitini, me rawa kina vua na tui me vakabulai koya ke vinakata.

Na veivakararawataki kece e sega ni ciqoma ena qai muri mai e dua tale na veivakararawataki kaukaua, me yacova ni sa vakamalumalumutaki na yalona dokadoka, qai vakadinata ni Kalou dina qai bula o koya e bulia na lomalagi kei na vuravura. Ena solia na Turaga vei ira na kai Ijipita na gauna mera raica kina na ka wale ni nodra vuku na nodra tamata qaqa, kei na malumalumu ni nodra kaukaua na nodra kalou, nira saqata na ivakaro i Jiova. Ena solia na Turaga vei ira na kai Ijipita na madigi mera raica kina na tawayaga ni nodra vuku na nodra tamata qaqa, kei na malumalumu ni nodra kaukaua na nodra kalou, nira saqata na ivakaro i Jiova. Ena totogitaki ira na kai Ijipita ena vuku ni nodra qaravi matakau, ena muduka tale ga na nodra sakitaka na veivakalougatataki era rawata mai na nodra kalou lialia. Ena vakalagilagia na Kalou na yacana, mera rogoca kina na veimatanitu tale eso na nona kaukaua ra qai rerevaka na nona cakacaka kaukaua, me rawa tale ga nira vuki tani na nona tamata mai na qaravi matakau ra qai qaravi koya ena yalodina??.”